

NÄRINGS- LIVSENHETEN

SÄFFLE KOMMUN

Destinationsutvecklings- strategi 2020-2025

Inledning

I Säffle finns en stor potential i vår närhet till vatten, vår långa Vänerkust och 22 000 öar i Europas största sötvattensskärgård. Säffle ligger strategiskt bra i Norden, i en fyratimmarsradie finns nästan fem miljoner människor. Turismen i Sverige omsatte 337 miljarder 2018, vilket motsvarar 2,6 % av BNP. Turismen växer i takt med svensk ekonomi i stort, men visar över tid en starkare utveckling vad gäller export och sysselsättning. Klimat, trygghet och ett ökat intresse för naturturism pekas ut i Tillväxtverkets rapport, "Fakta om svensk turism 2018", som viktiga faktorer för branschens utveckling. Säffles besöksnäring* sysselsatte 264 personer och omsätter 406 miljoner enligt HUI Research 2014.

Besöksnäringen är inte en specifik bransch inom näringslivet, utan delar av flera. De branscher som har högst andel av omsättningen kopplat till turism är hotell, restaurang och övrig logi. Transporter, varuhandel, kultur, sport och rekreation är andra delar av näringen. Men all omsättning i dessa branscher kan inte kopplas till turism, utan varje näringsgren har en egen procentsats för turismrelaterad omsättning.

Besöksnäringen är inte bara en av Sveriges största och snabbast växande näringsgrenar - den har också flera samhällsekonomiska fördelar. Branscherna inom besöksnäringen är generellt sett arbetsintensiva, vilket innebär att de har många anställda sett till företagens storlek (omsättning). När besöksnäringen växer, ökar antalet nya jobb i besöksnäringen snabbare än om samma tillväxt skulle ske i andra branscher, som tillverkningsindustrin. Besöksnäringen innefattar många serviceföretag och kan ofta erbjuda ett första jobb för den som försöker komma in på arbetsmarknaden. Risken för att jobben försvinner utomlands är också betydligt mindre. En fabrik är lättare att flytta än en destination. Detta sammantaget gör det betydelsefullt och lönsamt för kommuner, regioner och länder att aktivt arbeta med destinationsutveckling.

Säffle kommun med sitt geografiska läge, sin infrastruktur och sin natur har goda förutsättningar att tillsammans med företag och föreningar i området skapa attraktiva destinationer. Den här strategin ska stötta alla berörda parter i ett strategiskt långsiktigt arbete för att stärka vårt gemensamma varumärke och locka olika målgrupper till vårt område.

Destinationsutveckling ska ske genom en hållbar tillväxt som stärker en levande landsbygd, skapar underlag för ökad service, ökar sysselsättning och omsättning bland företagen och ger ökade skatteintäkter. En medveten och hållbar satsning på besöksnäringen kan – förutom att skapa fler arbetstillfällen och mer skatteintäkter – också resultera i en bättre samhällsservice för de egna kommuninvånarna i form av större kulturutbud, bra tillgång till friluftsliv, fler evenemang och bredare serviceutbud. Besökare efterfrågar service, bor, handlar och köper tjänster och varor av det lokala näringslivet, en konsumtion som ger viktiga intäkter till det lokala näringslivet och föreningslivet. Besöksnäringen bidrar till att skapa attraktivitet och en positiv lokal utveckling på landsbygden och i tätorterna.

Utvecklingsarbetet ska ske genom bred samverkan och dialog mellan alla olika parter, ökat engagemang och delaktighet, optimering, produkt- och tjänsteutveckling, kompetensutveckling, digitalisering och paketering.

Med optimering menas här att genom omvärldsanalyser och nya samarbeten att hitta nya nischer och spetsa sina erbjudanden som på nya sätt når ut till kunderna genom olika kanaler. Detta innebär för många en digitaliseringsprocess där erbjudanden lätt kan hittas via de gängse kanalerna på Internet. Att paketera sina produkter leder oftast till merförsäljning och att besökarna stannar längre kvar i området. Exempel på detta är att kombinera en upplevelse med mat och boende.

Destinationsutvecklingsstrategin innehåller dels en beskrivning av näringslivsenhetens arbetssätt gällande destinationsutveckling, en inventering och nulägesanalys av turismutbudet i kommunen, samarbetet med externa parter i de olika mikrodestinationerna och en nulägesanalys av våra kommunägda destinationer. Störst vikt läggs dock på utvecklingsarbetet: vad har vi för mål och strategi för att vår gemensamma utveckling för att stärka vår destination.

Det handlar mycket om att stärka befintliga och kommande aktörer i våra nätverk, samordna och koordinera arbete och resurser, utveckla ett hållbart entreprenörskap och samla och förmedla kunskap kring besöksnäringen.

Under 2019 har näringslivsenheten i bred samverkan med olika intressentgrupper skapat en samsyn kring nuläge och utvecklingspotential, samt vårt arbete att ta fram en gemensam strategisk utvecklingsplan.

Förutom destinationsutvecklingsstrategin som ska gälla i fem år och som är övergripande kopplas även en handlingsplan. Handlingsplanen innehåller mindre, konkreta projekt och tas fram gemensamt med aktörerna inom besöksnäringen. Handlingsplanen uppdateras löpande.

Destinationsutvecklingsstrategin kompletteras även av en handlingsplan för de kommunägda anläggningarna Duse Udde camping, Krokstad herrgård, Ekenäs Restaurang och Camping, Lurö vandrarhem, Säffle gästhamn och Nysäter gästhamn samt ställplatserna vid Flå och Medis i centrala Säffle.

Destinationsutveckling och mikrodestinationer

Definition av destination:

Enligt Världsturismorganisationen UNWTOs forskare och företrädare för har man kommit fram till följande definition av vad en destination är:

A destination is “a physical space that includes tourism products such as support services and attractions, and tourism resources. It has physical and administrative boundaries defining its management, and images and perceptions defining its market competitiveness. Local destinations incorporate various stakeholders, often including a host community, and can nest and network to form larger destinations. They are the focal point in the delivery of tourism products and the implementation of tourism policy”.

I korthet kan man alltså säga att en destination är ett funktionellt, geografiskt avgränsat område, där ett system av offentliga aktörer, privata aktörer och civilsamhället erbjuder produkter och service till besökare inom det området. Destinationer kan ha väldigt olika karaktär och förutsättningar. Med andra ord innehåller en destination förutom en upplevelse möjligheter till övernattnig, restauranger eller andra matställen och en bra infrastruktur (vägar, parkeringar, kollektivtrafik). En destination präglas av sitt geografiska område och/eller sitt tematiska utbud.

Synen på kommunernas arbete med besöksnäringen har förändrats mycket under senare tid. Man har gått ifrån att marknadsföra hela kommunen till alla till att marknadsföra olika områden och teman till speciella målgrupper. Säfte kommun i sig är ingen destination. Besökare väljer inte att åka till en viss kommun utan vill besöka ett besöksmål på en specifik plats eller med ett specifikt tema. Det kan t ex vara Lurö som plats eller vikingabyn för en historisk upplevelse. Detta är anledningen till att näringslivet har inlett arbetet med mikrodestinationer inom området för Säfte kommun. Det gäller att visa upp det vår kommun har att erbjuda på ett mer spetsigt sätt dvs med konkreta upplevelser och platser och inte som tidigare med ”här finns något för alla”.

Definition av destinationsutveckling

Ordet destinationsutveckling används för att beskriva kontinuerliga processer av samordning och utveckling av de produkter och den service som besökare efterfrågar och använder på en destination. Destinationsutveckling beskrivs ofta som interaktionen mellan en destinations intressenter i syfte att stärka en destinations konkurrenskraft.

Definition av mikrodestination

En stark destination bildar ett effektivt utvecklat kluster av väl samordnade aktörer som tillsammans ger destinationen en hög attraktionskraft som besöksmål. Destinationer är oftast geografiska men kan likaväl vara tematiska. Mikrodestinationer präglas av ett gemensamt utbud som blir en turistisk helhet.

Olika mikrodestinationer kan med fördel samarbeta med andra mikrodestinationerna för att skapa synergieffekter.

En mikrodestination har:

- En tydlig profil
- Upplevelser/aktiviteter
- Boende
- Mat
- Transporter
- Målgrupp(er)

Beskrivning av mikrodestinationer i Säffle kommun

Genom grundliga studier av nuläget, utbud i form av evenemang och aktiviteter, mat och boende samt naturmiljöer i Säffle kommun har näringslivsenheten kommit fram till att det finns fyra olika mikrodestinationer i kommunen:

- Värmlandsnäs
- Säffle med Duse Udde
- Svanskog
- Långserud/Gillberga/Kila

Mikrodestinationernas olika karaktärer och geografi

Alla mikrodestinationer kännetecknas av ett eget utbud, eget tema och/eller egen geografi:

Säffle-Krokstad-Duse

Kultur/konst
Säffle kanal/sluss/båtliv
Idrott
Fiske
Shopping

Långserud – Nysäter – Kila

Kulturbygd/historia
Lokalproducerad mat
Byälven

Svanskog

Kulturbygd/historia
Järnväg
Naturupplevelser

Värmlandsnäs

Vänern/skärgård (Sveriges största sötvattensskärgård)
Lokalproducerad mat
Kulturbygd

Målgrupperna för de olika mikrodestinationerna

- Vattenburna vänner
- Utövare och medföljande
- Camping och husbilsentusiaster
- Mogna kulturpar
- Naturintresserade upptäckare

Mål

Startegin ska vägleda utvecklingsarbetet för attraktiva och långsiktigt hållbara destinationer. Strategin ska även visa hur vi kan skapa synergieffekter mellan olika parter och hjälpa till att fylla eventuella luckor i utbudet. Det strategiska arbetet ska genomföras av Säffle kommuns näringslivsenhet i samarbete med lokala entreprenörer och föreningar. En separat handlingsplan kopplat till startegin ska ge vägledning i måluppfyllselsen.

Målet är att stärka besöksnäringen i Säffle kommun, att öka antal besökare och gästnätter för en ökad omsättning hos företagen och en ökad sysselsättning och för att skapa goda förutsättningar för fler företag. Detta bidrar till en hållbar utveckling som stärker en levande landsbygd, skapar underlag för regional utveckling och ökad service och ger ökade skatteintäkter.

Det är också att stärka föreningslivet genom ett utökat samarbete och utbyte med de lokala företagen genom att erbjuda en turistiskt helhet dvs aktiviteter och upplevelser i kombination med mat och boende mm.

Med hållbar utveckling menas i detta sammanhang fler övernattande besökare, att besökarna stannar längre i kommunen och besöker flera olika platser, mer nöjda besökare som spenderar mer pengar i området, en optimering av hur besöksnäringen i kommunen kan nyttja kundunderlaget, nya affärsmöjligheter och fler återkommande besökare.

Målgrupper

Destinationsutvecklingsstrategin ska beskriva och vägleda arbetet med att stärka Säffle kommuns destinationer i sin utveckling. Därför riktar sig planen främst till Säffle kommuns näringslivsenhet och andra berörda enheter såsom kulturförvaltning och teknik- och fritidsenheten med flera. Den riktar sig också till de externa samarbetspartners som berörs av utvecklingsarbetet: de lokala företag och föreningar som erbjuder turistiska produkter.

Koppling till andra planer

Det är viktigt att koppla samman destinationsutveckling med samhällsplanering. Detta innebär att man tydliggör vilka av destinationsarbetets utmaningar – t ex infrastruktur, översiktsplanering och detaljplanering, tillståndsgivning eller markanvändning – som har en koppling till det planeringsarbete som sker på framför allt kommunal men även regional och nationell nivå.

Aktuella planer som sammankopplas med utvecklingsarbetet är kommunens översiktsplan, olika detaljplaner, kommunens LIS-områden, kommunens serviceplan, näringslivsprogrammet, centrumutvecklingsplanen, Säffle kommuns vision, riksintressen för friluftsliv, VisitVärmlands ”Strategi för Värmlands

besöksnäring 2014-2020”, Nationell strategi för svensk besöksnäring” och Vänersamarbetets strategi.

Näringslivsenhetens arbetssätt idag

Resurser

Destinationsutvecklare, deltid
Turistbyråansvarig, heltid
Informatör, deltid
Evenemangskoordinator, deltid

Det sker ett löpande samarbete mellan de olika befattningarna ovan som koordineras genom destinationsutvecklingsstrategin och tillhörande handlingsplan.

Turistbyrå

En heltidanställd och två sommaranställda ansvarar för driften av turistbyrån som numera ligger i Sagasalongen där även Medis personal säljer biljetter (ticketmaster).

Turistbyrån är helårsöppet och erbjuder främst information om lokala besöksmål. De som besöker turistbyrån kommer främst från Sverige, Norge, Tyskland och Nederländerna och övriga.

Digitala kanaler

Synligheten i olika digitala kanaler blir allt viktigare i marknadsföringen av utbudet i Säffle kommun. Näringslivsenheten satsar på en bred marknadsföring som dock riktar sig till specifika målgrupper såsom vattenburna besökare, sportutövare och medföljande, camping- och husbilsentusiaster, mogna kulturpar och naturintresserade upptäckare. Kanalerna är:

- Kommunens hemsida saffle.se
- Besökssidan visitsaffle.se
- [Visitvarmland.se](http://visitvarmland.se)
- [Lakevanern.se](http://lakevanern.se)
- Kommunens facebook sida
- Näringslivsenhetens facebook sida
- Instagramkontot [visitsaffle](https://www.instagram.com/visitsaffle)
- Digitala tavlor (vid E45 och E18)

Guider och kartor

Trycksakerna blir allt färre genom den ökande digitaliseringen av samhället. Näringslivsenheten ger ut färre trycksaker och trycker allt färre exemplar och hänvisar allt oftare till digitalt material på visitsaffle.se istället. Populärt är idag framför allt friluftsguider och kartor av olika slag.

Filmer

Att göra film är en del av näringslivsenhetens digitala kommunikationsstrategi. Det har visat sig vara ett populärt medel att nå ut till en bred publik. Näringslivsenheten tar upp olika tematiska områden allt från olika områden till olika aktiviteter.

Statistik och kunskaper

Näringslivsenheten inhämtar och följer upp statistik från olika källor för att få en bild över utvecklingen av besöksnäringen i kommunen. Följande källor används:

- BisnisAnalys
- SCB
- HUI
- Visit Sweden
- Visit Värmland
- Övrigt (gästnätter i gästhamnar, ställplatsstatistik mm)

Projekt

Näringslivsenheten arbetar i projekt så mycket som möjligt. Projekt ger en utökad budget genom extern finansiering och bidrar till ökad samverkan och möjlighet till djupare omvärldsbevakning. Det handlar om medverkan i olika projekt och projektägarskap i andra.

Aktuella projekt:

- Lake Väner Grand Tour (genom Vänersamarbetet)
- Västra Värmland Export 2.0 (projektägare)
- Hållbar handel i staden 2.0 (projektdeltagande)
- Biking Värmland (projektdeltagande)

Evenemang

Säffle kommun stöttar evenemang genom evenemangsbidrag som är av betydelse för centrum- eller destinationsutveckling. Därför har näringslivsenheten anställd en evenemangskoordinator som förvaltar kommunens evenemangsbidrag och organiserar kommunala evenemang och hjälper i viss mån även till med övriga. Främst handlar kommunens stöd om att hitta bra synergieffekter och bra samarbetsparternas genom en evenemangsgrupp som ska bildas under 2021.

”Evenemangshjul”

En sammanställning av alla återkommande evenemang och aktiviteter (av regional betydelse) under ett kalenderår visar vilka evenemang/aktiviteter som erbjuds, hur evenemangen fördelas över året, när det saknas evenemang och aktiviteter, vilka evenemang och aktiviteter som konkurrerar med varandra tidsmässigt och istället skulle kunna dra nytta av varandra på ett nytt sätt.

Samverkan

Näringslivsenheten samverkar med ett stort antal olika parter inom destinationsutveckling.

Samverkan internt

Samverkan och gemensamma utvecklingsplaner för de kommunägda destinationerna Duse camping, Krokstad herrgård, Ekenäs restaurang och camping samt gästhamnarna Säffle och Nysäter: näringslivsenheten, fastighetsstrategen och fritidsenheten.

Övrig intern samverkan för utveckling och etablering av nya och befintliga företag sker med miljö och bygg, teknik och fritid, Säbo och etableringsgruppen.

Samverkan mikrodestinationer

Här skapas en levande dialog för utveckling och ökad engagemang och samverkan. Alla ska vara delaktiga i framtagande av målbilder och förverkligande av dessa. Samverkan mellan näringslivsenheten och mikrodestinationerna sker kontinuerligt och framtagna planer följs upp gemensamt

Det ska finnas mottagare i varje mikrodestination för ett kontinuerligt utbyte av information och mikrodestinationerna ska vara goda ambassadörer för området och ta hand om skyltning/marknadsföring av sitt område, sträva efter bra kvalitet och hållbarhet i sina företag och föreningar.

Samverkan kring kommunägda destinationer/anläggningar

Säffle kommun äger följande destinationer: Duse Udde camping, Krokstad herrgård, Ekenäs Restaurang och Camping, Lurö vandrarhem, Säffle gästhamn och Nysäter gästhamn samt ställplatserna vid Flå och Medis i centrala Säffle.

För dessa destinationer har näringslivsenheten, fastighetsstrategen och teknik och fritid tillsammans upprättat en gemensam utvecklingsplan som baserar på en nulägesanalys och tydlig ansvarsfördelning samt en dialog med entreprenörerna som driver anläggningarna. Åtgärderna som beskrivs i utvecklingsplanen ska budgeteras och utvecklingen.

Entreprenörerna på anläggningarna har en lista över vem i kommunen som ansvarar för vad så att åtgärder lättare kan initieras, framför allt under högsäsong. Två gånger per år – inför och efter sommarsäsongen – möts entreprenörer och näringslivsenheten, teknik och fritid och fastighetsstrategen för en gemensam uppdatering.

Samverkan externt

Förutom samverkan med aktörerna inom besöksnäringen lokalt sker samverkan i ett större perspektiv och sammanhang och för att kunna inhämta nya kunskaper har näringslivsenheten en kontinuerlig samverkan med Visit Värmland, Svensk turism, Tillväxtverket, Leader, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen Värmland, Åmåls kommun, Vänersamarbetet, Gästhamnar i Vänerne m flera.

Samverkan företag och föreningar inom besöksnäringen

Tidigare har näringslivsenheten saknat formella former för samverkan med företag och föreningar inom besöksnäringen utan samverkan har skett genom mer informella kontakter. Arbetet har nu formaliserats mer så att alla parter får samma förutsättningar. Detta sker framför allt genom arbetet och samverkan med mikrodestinationerna.

Handlingsplan

Destinationsutvecklingsstrategin som ska gälla i fem år och som är övergripande kopplas även en handlingsplan. Handlingsplanen innehåller mindre, konkreta projekt och tas fram gemensamt med aktörerna inom besöksnäringen. Handlingsplanen ska användas av alla aktörer gemensamt och är ett levande dokument som uppdateras löpande. Planen hittas i bilaga 1.

Handlingsplan för de kommunägda anläggningarna

Destinationsutvecklingsstrategin kompletteras även av en handlingsplan för de kommunägda anläggningarna Duse Udde camping, Krokstad herrgård, Ekenäs Restaurang och Camping, Lurö vandrarhem, Säffle gästhamn och Nysäter gästhamn samt ställplatserna vid Flå och Medis i centrala Säffle. Planen är ett levande dokument och uppdateras två gånger per år. Denna handlingsplan hittas i bilaga 2.